

## РЕШЕНИЕ

№ 192

гр. София, 15 април 2026 г.

### В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, III НО, в публично заседание на деветнадесети март през две хиляди двадесет и шеста година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БЛАГА ИВАНОВА  
ЧЛЕНОВЕ: КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ  
НИКОЛАЙ ДЖУРКОВСКИ

при секретаря Илияна Петкова и в присъствието на прокурора Камелия Николова изслуша докладваното от съдия ИВАНОВА касационно дело № 167 по описа за 2026 г.

Касационното производство е образувано по протест на Варненска апелативна прокуратура и по жалба на защитника на подсъдимия С. А. Я. срещу решение на Варненски апелативен съд № 152 от 18.12.2025 г, по ВНОХД № 156/25, с което е потвърдена присъда на Варненски окръжен съд № 27 от 25.03.2025 г, по НОХД № 1313/24.

С първоинстанционната присъда подсъдимият е признат за виновен в това, че на 2.05.2023 г в [населено място], умишлено е умъртвил С. А. Р., с оглед на което и на основание чл. 115 и чл. 54 НК, е осъден на дванадесет години „лишаване от свобода“, при „строг“ режим, със зачитане на предварителното задържане, като е оправдан по обвинението да е извършил деянието по „особено мъчителен начин“ и с „особена жестокост“. На основание чл. 45 ЗЗД, е осъден да заплати на З. С. А., действаща лично и със съгласието на Ю. Х. А., обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 75 000 лв, заедно със законните последици, както и да заплати на Ю. Х. А., обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 50 000 лв, заедно със законните последици.

С протеста се релевират касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 НПК. Сочат се следните доводи: В разрез с процесуалните правила са анализирани доказателствата, имащи значение за квалифициращото обстоятелство „особена жестокост“. За посочената правна квалификация са от значение броя и интензивността на нанесените удари, които, в случая, сочат на „особена жестокост“. С оправдаването на подсъдимия по обвинението за „особена жестокост“ е допуснато неправилно приложение на материалния закон.

С протеста се прави искане за отмяна на решението и за връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

С жалбата се релевират всички касационни основания. Сочат се следните аргументи: Обжалваното решение не отговаря на изискванията по чл. 339 НПК. При предявяване на гражданския иск, от страна на непълнолетната З. А., е допуснато съществено процесуално нарушение, изразяващо се в липса на валидно съгласие от родител или попечител. В случая, съгласието за предявяване на иска е дадено от нейната баба, при която е настанена, на основание чл. 28 вр. чл. 25 от Закона за закрила на детето, която няма качеството на неин попечител. При оценката на

гласните доказателства, изводими от показанията на св. А. и св. Г., е допуснато съществено процесуално нарушение. Неправилно е прието от съда, че липсва нападение от пострадалия спрямо подсъдимия. Игнорирани са доказателствата, че пострадалият е нанесъл удари на подсъдимия, двамата са се сборичкали, след което пострадалият е паднал в градинката до бл. 36 и е получил травматични увреждания, едно от които е счупване на лявото рогче на щитовидния хрущял. Не е взето предвид, че мястото на събитията се характеризира с денивелация. При изследване на субективната страна не е съобразено, че подсъдимият е предприел действия, с които е целял да съживи пострадалия, което сочи на липса на умисъл за убийство. Допуснато е нарушение на материалния закон, тъй като деянието не съставлява престъпление. Наложено наказание е явно несправедливо.

С жалбата на подсъдимия се прави искане за отмяна на осъдителните съдебни актове и оправдаване на подсъдимия от настоящата инстанция.

В съдебно заседание на ВКС представителят на ВКП поддържа протеста и пледира за неговото уважаване. Счита, че жалбата на подсъдимия е неоснователна и следва да бъде оставена без уважение.

Гражданските ищци З. С. А. и Ю. Х. А. и техният повереник не участват в касационното производство.

Особеният представител на непълнолетния граждански ищец З. С. А. / адвокат А. / изразява писмено становище, че при решаване на делото правата и законните интереси на представляваното от нея лице са спазени.

Защитата счита, че жалбата на подсъдимия следва да бъде уважена.

Подсъдимият се присъединява към съображенията на своя защитник.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

Релевираното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК не е допуснато.

По отношение на възражението за недопустимост на приетия граждански иск, от страна на непълнолетната З. А. / [дата на раждане] г./, следва да се има предвид следното:

Непълнолетните лица действат лично и със съгласието на родител или попечител. Особеното представителство е подвид на общото представителство и към назначаване на особен представител се пристъпва, когато са застрашени интересите на определен кръг лица, каквито са малолетни, непълнолетни, поставени под запрещение. Въззивният съд е констатирал, че лицето, при което е настанена непълнолетната З. А., на основание чл. 28 вр. чл. 25 от Закона за закрила на детето: нейната баба Ю. Х., няма качеството на попечител, което я лишава от възможността да изрази валидно съгласие за предявяване на граждански иск, от страна на непълнолетната пострадала. Съдът е приложил правилно закона, като е съобразил, че липсата на представителна власт може да бъде преодоляна, по реда на ГПК, чрез назначаване на особен представител на непълнолетното лице. В случая, за особен представител е назначена адвокат К. А., която в това си качество е направила волеизявление, с което е потвърдила извършените до момента действия, а именно: предявяването на гражданския иск и действията на непълнолетния граждански ищец във връзка с предявената претенция за вреди от непозволено увреждане. При това положение, неоснователно се сочи, че приетият граждански иск, от страна на непълнолетната З. А., е недопустим, откъдето и не може да бъде споделен довода, че е допуснато съществено процесуално нарушение относно гражданската част на съдебния акт.

Не може да бъде споделен и довода за допуснатото нарушение по чл. 339 НПК.

Апелативният съд е изготвил решението при спазване на процесуалните изисквания, като е обсъдил събраните доказателства, изложил е приетата фактическа обстановка, аргументирал е правните си изводи, отговорил е на наведените от страните възражения и е изложил доводите си по въпроса за наказанието. Вярно са оценени гласните доказателства, изводими от показанията на св. Г., св. А. и св. Г., които са наблюдавали случилото се и добросъвестно са пресъздали своите възприятия. В техните показания липсва твърдение, че пострадалият е нападнал подсъдимия, тъй като такова не е имало. От казаното от тях е установено, че подсъдимият е нападнал пострадалия, което се потвърждава и от Видео-техническата експертиза, заснела част от инкриминираните събития. Чрез гласните доказателства е изяснено, че подсъдимият е тръгнал след пострадалия, влязъл е в конфликт с него, след което е започнал да го дърпа за якето, блъснал го е и го е свалил на земята. Пострадалият е паднал по гръб, а подсъдимият е седнал върху гърдите му и е започнал да му нанася удари с ръце в областта на главата, като го е ударил с глава и в областта на устата. Пострадалият е викал за помощ и се е опитвал да окаже съпротива, но подсъдимият го е притиснал с лакът в областта на шията и едновременно с това, го е притиснал с тяло и крака, в областта на гръдния кош. По този начин му е причинил механична асфиксия, довела до изпадане в безсъзнателно състояние и бързо настъпване на смъртта. Вярно са оценени обясненията на подсъдимия, че е бил нападнат от пострадалия и само се е отбранявал, в контекста на показанията на свидетелките, които са очевидци на случилото се и опровергават твърденията му. Що се отнася до аргумента на защитата, че подсъдимият се е опитал да направи изкуствено дишане на пострадалия и по този начин да го върне към живот, следва да се има предвид, че такъв факт не е приет от съда, тъй като не е установен съгласно процесуалния стандарт на чл. 303 НПК. Защитата се позовава на показанията на св. Г., но не отчита нейната несигурност по този въпрос, тъй като свидетелката е заявила, че ѝ „се е сторило“, и е „възможно да си е въобразила“. От друга страна, в обясненията на подсъдимия за станалото не се съдържа такъв факт, тоест, подсъдимият не е заявил, че се е опитвал да съживи пострадалия. Отделен е въпроса, че евентуален опит на дееца да върне към живот пострадалия, няма отношение към субективната страна на деянието, за която се съди по обективно извършените действия, а в случая, те сочат на умъртвяване на жертвата. Действие по съживяване на пострадалия би могло да се обсъжда, ако е налице опит, при който деецът се е отказал да довърши изпълнението на престъплението или е предотвратил настъпването на престъпните последици. При довършено престъпление /настъпила смърт/ не е мислима хипотеза на отказ от довършване на престъплението, поради което евентуално извършени действия по съживяване на пострадалия не биха дали отражение на правната квалификация. Що се отнася до аргумента, че пострадалият е получил травматичните увреждания в резултат от падането на терена, съдът правилно е посочил, че уврежданията са получени от нанесените удари и притискане с лакът в областта на шията, причинило асфиксия и смърт на жертвата, каквато е становището на вещите лица, автори на СМЕ. Изяснено е, че счупването на лявото рогче на щитовидния хрущял не се дължи на падане върху терена, а е резултат от притискане с лакът в областта на шията. Установено е, че от момента на изпадане на пострадалия в безсъзнание до настъпване на смъртта, е изтекъл кратък период от време /от секунди до няколко минути/. Що се отнася до аргумента, че на терена, на който е паднал пострадалия, е имало денивелация, следва да се посочи следното: От една страна, изяснено е, че получените от него телесни

увреди не се дължат на падане върху терена независимо от спецификата на неговата повърхност. От друга страна, обстоятелството, че е имало денivelация, не се е отразило на видимостта на свидетелките, които са се намирали на мястото на инкриминираните събития и пряко са наблюдавали извършените от подсъдимия действия.

С оглед на изложеното, настоящата инстанция намери, че не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, поради което не се поражда процесуална необходимост от отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

Не е допуснато и нарушение на материалния закон.

Въззивният съд е приложил правилно закона, като е счел, че деянието е съставомерно по чл. 115 НК. За да бъде квалифицирано убийството като извършено с „особена жестокост“, е необходимо да бъде установено, че при умъртвяване на жертвата деецът е проявил изключителна ярост, ожесточение, отмъстителност или садизъм, характеризиращи го като жесток човек. Престъпната съставомерност по чл. 116, ал. 1, т. 6, пр. 3 НК се преценява с оглед броя, силата и насочеността на нанесените удари, използваните средства, причинените телесни увреждания на жертвата, поведението на дееца по време на извършване на деянието, отношението му към пострадалия. В случая, механизмът на осъществяване на деянието сочи на съставомерност по чл. 115 НК, тъй като броят и интензивността на ударите, локализиращи в гръдната област, респективно, притискане с лакът в областта на шията на жертвата, както и кратковременното протичане на инцидента, не излизат извън необходимата деятелност за причиняване на смърт на друго лице. Вярно е оценена субективната страна на деянието като пряк умисъл за убийство. В тази насока е взето предвид, че от обективно извършените от подсъдимия действия може да се направи извод, че той е целял да причини смърт. Като е прекъснал притока на кислород чрез притискане с лакът в областта на шията, което неминуемо води до лишаване от живот на друго лице, деецът е проявил субективното си отношение към резултата, който е искал да настъпи. Не може да бъде уважено искането за оправдаване на подсъдимия от настоящата инстанция, което би било възможно в хипотезата на чл. 354, ал. 1, т. 2 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, която, в случая, не е налице.

Не е допусната и явна несправедливост на наложеното наказание. Съдът е оценил завишената степен на обществена опасност на деянието, като е отдал и дължимото значение на ниската степен на обществена опасност на дееца, при което е определил наказанието близо до минимума на санкцията по чл. 115 НК, а именно: дванадесет години „лишаване от свобода“. Така определено, наказанието напълно отговаря и на целите по чл. 36 НК. С оглед на изложеното, наказанието изпълнява критерия за справедливост по смисъла на чл. 348, ал. 5 НПК, поради което не се поражда необходимост от неговото по-нататъшно смекчаване.

По тези съображения, ВКС намери, че протеста и жалбата са неоснователни и следва да бъдат оставени без уважение.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, ВКС, III НО,

### **Р Е Ш И:**

ОСТАВЯ в СИЛА решение на Варненски апелативен съд № 152 от 18.12.2025 г, по ВНОХД № 156/25.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: